

8. Пронина Е. И. Образование как фактор дифференциации и мобильности [Электронный ресурс] / Е. И. Пронина, Е. Ю. Колесникова, А. Е. Крухмалева // Образование и наука в процессе реформ: социологический анализ : сб. / ред.-сост. Д. Л. Константиновский, Л. П. Веревкин. – М. : ЦСП, 2003. – С. 87–95.
9. Словник іншомовних слів / За ред. члена-кореспондента АН УРСР О.С. Мельничука. – К. : Головна редакція УРЕ, 1977. – 776 с.
10. Сорокин П. А. Человек. Цивилизация. Общество / П. А. Сорокин. – М. : Наука, 1992. – 398 с.
11. Социальная мобильность и ее виды [Электронный ресурс] // Христианская социология. Информ.-образов. Портал. – Режим доступа : <http://christosocio.info/content/view/351/>
12. Фокина Т. П. Феномен «социального стереотипа» и самосознание личности [Электронный ресурс] / Т. П. Фокина, С. Л. Комарова // МАПН. Материалы восьмьх страховских чтений. Межвуз. сб. науч. тр. – Саратов : Саратовский пединститут, 1999. – Режим доступа : <http://status-svoboda.narod.ru/st1.html>

Л. В. Петько,

**Інститут іноземної філології
НПУ імені М. П. Драгоманова**

УДК 378.016:81:173

ВИВЧЕННЯ ГЕНДЕРНИХ РОЛЕЙ ТА ВЗАЄМВІДНОСИН У СІМ'І ЗІ СТУДЕНТАМИ ВНЗ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація

У статті описується процес навчання іноземній мові у ВНЗ в контексті розвитку професійних компетенцій і підготовки до практичної роботи майбутніх соціальних працівників.

Ключові слова: професійна мобільність, гендерні ролі, сім'я, соціальна педагогіка і психологія, студенти, іноземні мови.

Аннотация

В статье описывается процесс обучения иностранному языку в ВУЗах в контексте развития профессиональных компетенций и подготовки к практической работе будущих социальных педагогов.

Ключевые слова: профессиональная мобильность, гендерные роли, семья, социология, социальная педагогика и психология, студенты, иностранные языки.

Summary

The article describes the process of formation of professional competences in the process of foreign language teaching for students of social pedagogic course in high school in preparation for the practical work of future social workers

Key words: professional mobility, gender roles, family, sociology, social pedagogic and psychology, sociology, students, learning of foreign languages.

Однією з дидактичних умов у доступності навчання іноземної мови виступають міжпредметні зв'язки, які покращують рівень знань і умінь майбутніх випускників вищих навчальних закладів. У своїй практичній роботі ми намагаємося поєднати вивчення навчальних дисциплін за фахом з вивченням іноземної мови за професійним спрямуванням.

Навчаючись у педагогічному ВНЗ студенти повинні отримати навички виховної роботи з дітьми, батьками, знання сімейних проблем. Навчання іноземної мови майбутніх соціологів, соціальних педагогів, психологів, соціальних робітників скеровано на організацію міжпредметних зв'язків для засвоєння знань з іноземної мови (ІМ), що має за мету стимулювати професійну мобільність майбутніх випускників ВНЗ.

У довідниковій літературі «мобільність» [mobilis – рухомий] розглядається як рухливість або здатність швидко щось виконувати [16].

Відповідно до однієї з основних цілей Болонської декларації (щодо сприяння широкомасштабної студентської мобільності) програма D-ITET заохочує студентів, щоб збільшити їх кругозір, виконуючи частину їхнього навчання в іншому ВНЗ Європи. Програми навчання можуть бути горизонтальними (вивчається лише частина курсу в університеті партнера), або вертикальний, коли курс навчання за магістерською програмою продовжується в іншому університеті після того як майбутній магістр завершить програму бакалавра до від'їзду в іншу країну з метою продовження навчання в магістратурі, за умови отриманих в іншому вузі

більше 30 кредитних балів ECTS, що дозволяє отримати ступінь магістра [17].

НПУ імені М.П. Драгоманова уклав угоди мобільності студентів з Цаньчжоуським професійно-технічним інститутом (Китай), університетами Польщі, Італії, Німеччини, Швеції, Угорщини, Куби, США, Росії і т.ін. Універсальною мовою спілкування виступає англійська мова.

У нашому розумінні «професійну мобільність» ми будемо розглядати як здатність спеціаліста-фахівця швидко організовуватися, перестроюватися в ситуації, що склалася за певних обставин, пов'язаної з вірним вибором застосування у практичній діяльності набутих професійних компетенцій.

Метою статті виступає організація та дослідження процесу навчання іноземної мови студентів ВНЗ за професійним спрямуванням.

Опишемо наш досвід проведення практичних занять з англійської мови зі студентами ВНЗ з використанням кінокартини, що належить до скарбниці світового кіномистецтва – «Звуки музики» («The Sound of Music», США, реж. Р.Уайз, 1965 р.), і сприяє використанню міжпредметних зв'язків у навчальному процесі, стимулюванню самостійності, зацікавленості студентів до вивчення ІМ, підвищенню рівня володіння ІМ, розвитку їх уяви і

імо розподіл цих ролей, що визначають наш

музики» [5] ми спостерігаємо за чітко
ендерних ролей: батько, діти, гувернантка,
отив фільму – любов: до життя, до країни, до
, до жінки і чоловіка.

життєвий напрям .

У фільмі «Звуки
представленим розподілом
баронеса, черниці. Основний м
природи, до мистецтва, до дітей

Марія вирішила присвятити себе служінню Богові і добрим справам. Але мудра настоятелька монастиря відправляє дівчину до Зальцбурга (Австрія) працювати гувернанткою у вдівця Георга фон Траппа. В маєтку капітана Марія, яка випромінює добро і світло, спрагу до життя, одразу ж не сприймає взаємовідносин у родині: холодний і бездушний батько родини, манеру поведінки, яку він обрав для спілкування з дітьми. Життя семи дітей проходить за військовим статутом: вони мають дозвіл тільки на читання книжок і підготовку уроків. Марія розуміє, що така поведінка Георга фон Траппа викликана болісною втратою дружини, про що нагадують діти, про втрачене щастя, якого вже не повернути. Він навмисно віддаляється від дітей, обмежує їхнє життя суворими правилами, не намагається зрозуміти внутрішній світ дітей, які не розуміють холодного ставлення до них батька, що травмує їхню психіку [5].

Доброта і любов, що дарує Марія своїм вихованцям, розігрівають душі дітей і відкривають їхні серця на зустріч життю. Виникають також і взаємні почуття між батьком і гувернанткою, які закінчуються шлюбом і створенням щасливої сім'ї.

Сім'я – це соціальний осередок суспільства, де відбувається соціалізації особистості, здійснюється перший етап ідентифікації особистості, гендерної також. Найстійкіші гендерні стереотипи, як соціальні норми, засвоюються у дитинстві, у сім'ї, у дитячому середовищі, в ігровій активності. Гендерні відмінності формуються у процесі соціалізації – навчання ролі чоловіків і жінок, який відбувається від перших днів народження до статевозрілого віку, і меншою мірою – пізніше [1].

В.Бондаровська дослідила, що 70% юнаків 15–17 років і 21% дівчат вважають, що домашнє господарство – жіноча справа; жоден з респондентів не визначив, що у сім'ї має бути паритет [1, с. 30].

Якщо стать позначає біологічні відмінності між чоловіком і жінкою, то гендер (англ. gender – «стать», від лат. genus – «рід») виступає «набором соціально рольових самоідентифікацій (самовизначень), які можуть

співпадати із суто біологічними статево-рольовими стереотипами або суперечити їм» [2].

Формування особистісних рис, що пов'язуються з гендерними відмінностями (ролями) визначається двома мотивами: влада і досягнення (для чоловіків) і страх знехтування (для жінок), що викликає у слабкої статті підвищене хвилювання [4].

Влада і досягнення відображено у фільмі «Звуки музики» в образі Георга фон Траппа (морський офіцер, заможна людина, має соціальний статус у суспільстві). Герой кінофільму сприймає професійну діяльність і кар'єру як єдине і головне у своєму житті, але він опинився в ситуації екзистенціального конфлікту: померла дружина, втрачена робота (він категорично відмовляється бути на службі у фашистів), залишилися маленькі діти-сироти. Як визначає професор І.С.Кльоцина [6] чоловік не має «сенсу життя», а його емоційний рівень відповідає усім ознаками стресового розладу.

Екзистенціальний конфлікт порушив звичну ходу життя Георга фон Траппа, робить неможливою організацію звичайної життєдіяльності в родині.

Баронеса, з якою Капітан збирається взяти шлюб, категорично вимагає від Георга здати дітей до притулку. Поява в маєтку гувернантки Марії змушує фон Траппа переосмислити своє життя, надати нового значення своїм життєвим цілям, стосункам з оточуючими, внести новий зміст в особисте життя. Успішне подолання конфлікту виступає важливим завданням для героя фільму, результатом чого стало одруження на Марії і щастя в родині, тобто «виникнення нових якостей і умов життя» [6].

Наступний мотив – страх знехтування – яскраво зіграно у сцені, коли Баронеса, вправно використовуючи мотивацію страху, умовляє Марію залишити Георга фон Траппа і повернутися до монастиря, також у молитвах Марії у монастирі, присутній страх Марії і перед дітьми, які прийшли до брам монастиря прохати її повернутися, але Марія до них так і не вийшла. Хоча на той час Марія вже домоглася успіху в оточуючих її людей, у дітей, її

покохав сам батько родини Георг фон Трапп, але у поведінці Марії проявився мотив «страх успіху», який притаманний саме жінкам і пов'язаний зі страхом знехтування.

Феномен «страх успіху» вперше описала М.Хорнер [13]. Цей внутрішній конфлікт виникає у Марії під час розмови з Баронесою як «втрата значущих стосунків і соціальне відторгнення», цей конфлікт народжується ситуацією неможливості вибору [6], яку створила інтриганка Баронеса, між двома важливими для героїні фільму сферами: присвятити себе служінню Богові і сферою значущих для неї стосунків (що склалися із дітьми і кохання до Георга фон Траппа), із-за чого у Марії виникає психологічний бар'єр і вона повертається до монастиря.

Гендерна психологія розглядає феномен «мотивації страху» або «уникнення успіху» [13; 10] як специфічний стан людини, який виникає за певних обставин і супроводжується внутрішнім конфліктом, зумовлений певними соціальними умовами і життєвими ситуаціями.

У чоловіків гендерні моделі поведінки характеризуються переважно когнітивним компонентом, емоційним – у жінок. Прикладом сказаного слугує поведінка Марії під час грози, коли усі діти прибігли до неї в кімнату (не до батька), щоб отримати захист, також показано відсутність у підлітків гендерних відмінностей в ситуації фрустрації. Поведінка Марії емоційна: розмова з дітьми, веселощі, пісні, танці; і прояв мотиву влади, який розвинутий у чоловіків [13], на прикладі поведінки Георга фон Траппа, коли він наказує дітям розійтися по своїм кімнатам, забороняє гуляти їм на місцевості, кататися на човні, змушує їх носити тільки військову морську форму тощо. На що Марія реагує емоційно – шие дитячі костюми для прогулянок із яскравих штор, завдяки чому підвищує свій ієрархічний статус у процесі міжособистісних стосунків в малій соціальній групі (якою виступає родина фон Трапп), створює оптимальні умови життєдіяльності для дітей.

У свою чергу, діти Георга фон Траппа встановлюють чіткі емоційні зв'язки із гендерними персонажами кінокартини, якими виступають люди

різної статі: гувернантка Марія і діти, батько і діти, Баронеса і діти, Марія-мачуха (коли стала дружиною Георга) і діти.

Гендерні відмінності виступають одним із головних принципів соціальної стратифікації. Основа методології гендерних досліджень є вивчення ієрархії влади і домінування, що стверджуються у суспільстві через гендерні відмінності. Відповідно до гендерних стереотипів, домінантно-залежний тип стосунків відображає традиційні погляди міжстатевих взаємовідносин [4], де чоловіча поведінка – це влада (у фільмі потреба до влади Георга фон Траппа: командував на флоті, тепер проявляє владу в родині), а жіноча – підкорення, використання пасивно-приспосовницьких стратегій, що показано в образі черниці Марії в першій частині фільму, коли вона хоче присвятити своє життя служінню Господу. Але у другій половині кінокартини соціальна мобільність героїні Марії різко змінюється.

Науковці визначають соціальну мобільність (social mobility) як ступінь міри (легко, складно і т.п.) зміни людиною свого суспільного статусу. Виокремлюється також суспільне визнання (престиж) чи то людини, чи окремого виду діяльності, що залежить від національних, культурних, історичних і політичних умов життєдіяльності суспільства [15].

У кінці фільму соціальна мобільність у Георга фон Траппа змінює його суспільний статус: будучи офіцером, патріотом своєї країни Австрії, він відмовляється служити Гітлеру (так склалися історичні та політичні події), і стає біженцем, – родина залишає Австрію.

У Марії соціальна мобільність визначається в тому, що вона стала дружиною Георга фон Траппа, тобто баронесою, вона отримала суспільне визнання (престиж), а була сиротою, яка знайшла сім'ю, притулок у монастирі: про це вона говорить, коли благає настоятельку не відправляти її працювати гувернанткою. Хоча баронеса Еліза фон Шредер (під час балу) намагалася обмежити соціальну мобільність Марії, за допомоги наявності бар'єрів соціальної конкуренції, зігравши на психологічній дискримінації

суспільного статусу черниці Марії та барона Георга фон Траппа. Як домашнє завдання студентам пропонується виокремити чинники, що впливають на соціальну мобільність особистості.

До досліджень гендерного розподілу між чоловіками і жінками в суспільстві привернута увага науковців [12; 14]. Вперше доповідь «Global Gender Gap Report» пролунала на Всесвітньому економічному форумі в Женеві (2006 р.). Запропонований напрямок вивчення проблеми продовжується у фундаментальному методологічному і кількісному дослідженні під керівництвом директора Центру Міжнародного розвитку, професора Гарвардського університету Р.Хаузмана, який у надрукованій доповіді «Global Gender Gap Report» (2011 р.) The Global Gap Index [14] проводить соціологічні дослідження за такими класифікаціями: economic, participation and opportunity, educational attainment, health and survival, political empowerment. Авторами розробляються три напрямки у вимірюванні глобальних гендерних показників. Перший – спрямовано на визначення (через вимірювання) і розподіл за класифікацією показників наданими з 135 країн світу; другий – визначення розбіжностей за отриманими показниками; третій – фіксація в узагальненому вигляді отриманих показників, фіксація за отриманими показниками різниці серед чоловіками і жінками, а також позитивне «просування» жінок за класифікаціями Індексу (п'ять), тобто як соціальна мобільність змінює суспільний статус жінок в цих країнах.

У процесі вивчення іноземної мови з майбутніми соціальними працівниками нас цікавлять показники, які демонструють вимір глобальної гендерної різниці положення жінки і чоловіка у суспільстві [14, с. 5]. Студентам пропонується дослідити за власним вибором 2 країни з 134 за такими показниками: 1) Economic (жінка в економіці країни), 2) Participation and Opportunity (діяльність і можливості для жінки в даній країні), 3) Educational Attainment (освіта і освіченість жінки в країні), 4) Health and Survival (здоров'я і виживання жінки в країні), 5) Political Empowerment (жінка і політика).

Таблиця 1. Гендерний розподіл за країнами за 2007–2011 рр.

Країна	Country	20 рік	Index	2010 рік	Index	2009 рік	Index	2008 рік	Index	2007 рік	Index	2006 рік	Index
Ісландія	Iceland	1	0,8530	1	0,8496	1	0,8276	4	0,7909	4	0,7836	4	0,7813
Норвегія	Norway	2	0,8404	2	0,8404	3	0,8227	1	0,8239	2	0,8059	2	0,67994
Німеччина	Germany	11	0,7590	13	0,7530	12	0,7449	11	0,7394	7	0,7618	5	0,67524
Велика Британія	UK	16	0,7462	15	0,7460	15	0,7402	13	0,7366	11	0,7441	9	0,7365
США	USA	17	0,7412	19	0,7411	31	0,7173	27	0,7179	31	0,7002	23	0,7042
Молдова	Moldova	39	0,7083	34	0,7160	36	0,7104	20	0,7344	21	0,7172	17	0,7128
Франція	France	48	0,7018	46	0,7025	18	0,7331	15	0,7341	51	0,6824	70	0,6520
Казахстан	Kazakhstan	49	0,7010	41	0,7055	47	0,7013	45	0,6976	32	0,6983	32	0,6928
Ізраїль	Israel	55	0,6926	52	0,6957	45	0,7015	56	0,6900	36	0,6965	35	0,6889
Таїланд	Thailand	60	0,6892	57	0,6910	59	0,6907	52	0,6917	52	0,6815	63	0,6561
Китай	China	61	0,6866	70	0,6782	80	0,6704	77	0,6689	63	0,6790	63	0,6561
Україна	Ukraine	64	0,6861	63	0,6869	61	0,6896	62	0,6856	57	0,6725	48	0,6797
Угорщина	Hungary	85	0,6624	79	0,6720	65	0,6879	60	0,6867	61	0,6731	55	0,6698

Наведемо вибіркового загальний показник дев'ятнадцяти країн світу в табл. 1, що демонструє стирання гендерного розподілу та гендерну різницю між жінкою і чоловіком.

У першій п'ятірці розташування країн, де стирається гендерний розподіл між жінкою і чоловіком, лідерами виступають Ісландія, Норвегія, Фінляндія, Швеція, Нова Зеландія. Студенти з великою зацікавленістю вивчають рейтинги країн і з'ясовують, що Україна знаходиться посередині розстановки країн, подив виникає у них щодо гендерних показників Японії (94 місце), ОАЕ (103 м.), країн які знаходяться серед лідерів за показниками економічного зростання. Повертаючись до сказаного вище, міжпредметні зв'язки (в даному випадку з дисципліни «Культурологія») допомагають надати характеристику отриманим рейтингам.

Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка

Грузія	Georgia	86	0,6624	88	0,6590	83	0,6680	82	0,6654	67	0,6665	54	0,6700
Японія	Japan	98	0,6514	94	0,6524	101	0,6447	98	0,6434	91	0,6426	80	0,6447
ОАЕ	United Arab Emirates	103	0,6454	103	0,6397	112	6198	105	0,6220	105	0,6184	101	0,5919
Індія	India	113	0,6190	112	0,6155	114	0,6151	113	0,6060	114	0,5935	98	0,6011
Ємен	Yemen	135	0,4873	134	0,4603	134	0,4609	130	0,4664	128	0,4510	115	0,4595

Така організація навчально-виховного процесу дозволяє повторити теми з граматики іноземної мови «Countries and States», повторити і вивчити назви країн, наприклад, Iceland, Germany, Norway and so on), згадати географічне положення країн, удосконалити знання з теми «Ступені порівняння прикметників», e.g. Index in Norway is bigger than in Yemen or Index in Kazakhstan is smaller than in France, Index in Norway is much bigger than in Yemen; Index in Kazakhstan is a bit better than in France, звороти as...as, not as...as; Index of Iceland is the greatest of them; the higher Index.

На заняттях з іноземної мови студенти мають змогу виявити гендерні відмінності підлітків, встановити емоційний зв'язок з гендерними персонажами представленими у фільмі: батько (Георг фон Трапп), Баронеса, гувернантка Марія, солдат Ральф, тому що усі ці люди представники різної статі, які виступають у ролевих позиціях чи то дітей, чи батьків, чи вихователів, як вірно підкреслює І.П. Хабаров «адаптованої до ситуації ... та наповненої за змістом» [11].

Таким чином організований навчально-виховний процес з майбутніми соціальними працівниками забезпечує систематичність і наступність у навчанні іноземної мови. Тобто використання міжпредметних зв'язків (соціальна педагогіка, соціальна психологія та іноземна мова) сприяє активізації пізнавальної активності студентів, підвищується мотивація вивчення ІМ.

Підсумовуючи викладене, можна стверджувати, що визначення гендерних особливостей підлітків, а також міжстатевих взаємовідносин: їхнього батька Георга фон Траппа з Марією, Баронесою, що відображено у фільмі «Звуки музики», надають можливість студентам поглибити знання не тільки з іноземної мови, а і за фахом – щодо гендерної проблематики взагалі, і, зокрема, – для конкретного вікового періоду розвитку дитини –

підліткового віку (який вважається найскладнішим) [9], надає можливість майбутнім соціальним педагогам і психологам використовувати отримані знання у практичній роботі з підлітками, їхніми батьками, висловлювати власні думки, допомагає удосконалити навчально-виховний процес в аспекті розвитку і формуванню гендерних ролей серед вихованців, вчить аналізувати проблеми і робити висновки.

Як показало наше дослідження, кожна сім'я має неповторні умови мікросередовища та організації морально-емоційних стосунків. На батьків покладається відповідальність у забезпеченості повноцінного розвитку дітей.

На прикладі кінофільму «Звуки музики» у процесі навчання іноземній мові студенти вивчають проблеми сім'ї (на прикладі родини фон Трапп), що дозволяє осмислити їх і надати шляхи вирішення на краще, майбутні соціальні педагоги вчать моделювати сімейне середовище, навчаються організації роботи з батьками щодо виконання ними батьківських обов'язків, визначати і характеризувати гендерні ролі в певних соціальних групах.

Підсумовуючи можна стверджувати, що описаний досвід проведення практичних занять з іноземної мови зі студентами сприяє стимулюванню професійної мобільності майбутніх соціальних працівників.

Література

1. Бондаровська В.М. Гендерний паритет у сім'ї: соціально-психологічні засади // Формування гендерного паритету в контексті сучасних соціально-економічних перетворень: Тр. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 5–7 грудня 2002 р.). – К. : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2002.
2. Гендер [Електронний варіант]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. Добсон Ч. Джеймс. Родителям и молодожёнам: доктор Добсон отвечает на ваши вопросы. – М. : Центр общечеловеческих ценностей, 1991. – 576 с.
4. Загуменов С.Н. Личностные и социально-психологические детерминанты гендерных различий в системе межличностных отношений : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01 / М., 2008. – 26 с.
5. Звуки музики [Електронний варіант]. – Режим доступу : <http://www.kinopoisk.ru/level/1/film/7665/>
6. Клёцина И.С. Гендерная идентичность и права человека: психологический аспект / Права человека и проблемы идентичности в России и в современном мире / под ред. Малиновой О.Ю., Сунгурова А.Ю. – СПб. : Норма, 2005. – С. 167–184.
7. Макклелланд Д. Мотивация человека. – СПб. : Питер, 2007. – 1146 с.

8. На шляху гендерної рівності: Методично-бібліографічні матеріали / відп. за випуск Сльозка О. – Чернігів : ОУНБ ім. В.Г. Короленка, 2010. – 22 с.
9. Петько Л.В. Соціально-комунікативна активність підлітків: теорія і практика: монографія – К. : Ун-т «Україна», 2010. – 268 с.:
10. Турецкая Г.В. Страх успеха: психологическое исследование феномена // Психологический журнал. – 1998. – Т. 19. – № 1. – С. 37–46.
11. Хабаров І. П. Гендерные особенности современных подростков в условиях нивелирования традиционных отношений мужчин и женщин (на материале изучения сельских подростков саха) : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.13 / М., 2003. – 20 с.
12. Global Gender Gap Report [Електронний варіант]. – Режим доступу : http://en.wikipedia.org/wiki/Global_Gender_Gap_Report
13. Horner M., Fleming J. The Motive to Avoid Success // Motivation and Personality : Handbook of Thematic Content Analysis. N.Y., 1992.
14. Hausmann R. Global Gender Gap Report 2010 // Richard Housmann, Laura D. Tyson, Sandra Zahidi. – 362 с. [Електронний варіант]. – Режим доступу : <http://www.scribd.com/doc/40423567/The-Global-Gender-Gap-Report-2010>
15. Небава. М.І. Теорія макроекономіки [Електронний варіант]. – Режим доступу : http://posibnyky.vntu.edu.ua/makro_ek/7.htm
16. Нечволод Л.І. Сучасний словник іншомовних слів. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2007. – 768 с.
17. Master Mobilitat [Електронний варіант]. – Режим доступу : <http://www.ee.ethz.ch/de/unser-angebot/lehre/master/mobilitaet.html>

О.І.Рассказова,

Комунальний заклад

«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

УДК 37.013.42

СТУДЕНТСЬКІ ВОЛОНТЕРСЬКІ ІНІЦІАТИВИ У РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ РОЗБУДОВИ ІНКЛЮЗИВНОГО СУСПІЛЬСТВА

Анотація

У статті розкрито можливості студентського волонтерського руху у вирішенні проблем включення дітей з особливими потребами у соціальне середовище, розвитку їх соціальності; представлено досвід волонтерської активності молоді як важливого ресурсу впровадження у суспільстві інклюзії.

Ключові слова: студентські волонтерські ініціативи, соціальність дітей з особливими потребами, соціальна інклюзія.

Аннотация

В статье раскрыты возможности студенческого волонтерского движения в решении проблем включения детей с особыми потребностями в социальную среду, развития их социальности; представлен опыт волонтерской активности молодежи как важного ресурса внедрения в обществе инклюзии.